

Investice do umění představují
dobře uložené peníze.

Aukční síně a prodej umění v České republice

Rekapitulace roku 2019

Text: Jan Kozubek

Umění nejen obohacuje náš život, je předmětem sběratelství, ale může být i jednou z efektivních forem investování. Zájem o koupi uměleckých děl během posledních let roste.

Investice do umění tak mohou představovat i dobře uložené peníze. Samozřejmě to vyžaduje určité znalosti z tohoto „oboru“ či využívání rad zkušených odborníků. Kvalitní díla se časem zhodnotí o desítky či dokonce o stovky procent. Majetní lidé dnes u nás kupují umění stále častěji, zákazníkům galerií a aukčních síní přibývá, o čemž svědčí i výsledky, kterých bylo v aukčních síních v posledních letech dosaženo. Kromě velkých sběratelů přibývá i sběratelů drobnějších. Dá se říci, že největší zájem je o obrazy, ale dobře se prodávají také plastiky, kresby, grafika, fotografie, sklo, užité umění, šperky i starožitnosti.

Český trh s uměním je zatím ve srovnání s jinými státy stále ještě poměrně malý, i když má vzrůstající tendenci. K prodeji se nabízejí hlavně díla českých umělců, ze světových je to například Oskar Kokoschka, který v Československu i několik let před 2. světovou válkou žil, a pak spíše drobnější práce na papíře (grafika, tisky) Picassa, Chagalla, Miróa, Dalího, Warhola ale i dalších. Jejich díla je možno získat jak v galeriích, tak na aukcích.

Jak pro sběratele, tak pro investory je jistě pozitivní skutečnost, že cena kvalitních uměleckých děl neustále roste. Nejdražší obrazy se prodávají za desítky milionů korun. Na dokreslení uvádím, že z deseti nejdražších obrazů jich šest bylo draženo v posledních třech letech. Nejpočetněji je v přehledu TOP 10 zastoupen František Kupka, kterému donedávna patřily dokonce všechny první tři příčky a Oskar Kokoschka, který se dostal na první místo koncem října (dále zaujímá ještě šesté a sedmé). Dva obrazy má v přehledu Toyen a po jednom Josef Šíma a Mikuláš Medek. Rekordní prodej obrazu Františka Kupkovy Plochy příčné II na květnové aukci Galerie Kodl a díla Mikuláše Medka Vajíčko (Akce I) na aukci Arthouse Hejtmánek začátkem června tak výrazně přepsaly historické TOP 10 českých aukcí. Kupkův obraz s cenou 78 milionů byl do nedávna dokonce nejen nejdražším dílem českých aukcí, ale současně vůbec nejdražším dílem českého umění vydraženým doma či v zahraničí. Dne 20. října 2019 se Kokoschkův obraz Praha – Pohled z křížovnického kláštera vydražený na aukci Alfons Loos Apartment and Gallery dostala na první místo, když o téměř půl miliónu korun

Oskar Kokoschka, Praha - Pohled z křížovnického kláštera, 1934

Foto: archiv Adolf Loos Apartment and Gallery

překonala nejdražšího Kupku. Prodej Medkova plátna za 57 milionů ukazuje, že se do TOP 10 poprvé dostalo i dílo českého poválečného umění.

Minulý rok se také stal neúspěšnějším rokem v historii českého trhu s uměním. Padl rovněž nový rekord za nejdražší dílo českých aukcí i rekordy v kategoriích umění 19. století a poválečné umění. Jarní aukce Galerie Kodl byla vůbec neúspěšnější aukcí v historii České republiky. Vyvolávací částka přes 155 milionů

korun byla navýšena na téměř 318,424 milionů. Prodalo se 97 % položek. Téměř stejně úspěšná byla i podzimní aukce této galerie. Při vyvolávací ceně 158 milionů se prodalo 98 % položek za 318,02 milionů korun.

Na tuzemském trhu s uměním působí značné množství společností. Jsou to zejména aukční síně, ale i galerie, starožitnosti či jiné obchody, mnoho uměleckých děl se nabízí i přímo od prodávajících například na internetu. O to

těžší může být pro zájemce o umění vybrat si ten nejvhodnější a nejlepší způsob. Při nákupu uměleckých děl musí být zájemce vždy obezřetný. Stále se nabízí k prodeji i množství falz. Říká se, že ani ti nejzkušenější sběratelé se nevyhnuli koupit falza. Proto je také důležité, kde ke koupi uměleckých děl dochází. Zdá se, že v tomto směru nejbezpečnější či nejjistější je nákup uměleckých děl na aukcích a ve specializovaných galeriích. Ty si většinou dávají velký pozor, pravost díla nechávají ověřit zkušenými odborníky a v případě pochybnosti ani dílo k prodeji nenabídnou.

Aukce patří k nejčastějším způsobům nákupu a prodeje uměleckých artefaktů. V současné době u nás působí přibližně dvacet zavedených aukčních domů. Za

špičku v tomto oboru, tedy aukční síně s nejvyšším obrátem (konkrétní čísla a přehledy viz níže), lze považovat pět z nich, a to 1. Art Consulting, Adolf Loos Apartment and Gallery, Arthouse Hejtmánek, European Arts a Galerii Kodl. K významným patří také Dolmen, Galerie Art Praha, Pictura, Prague Auctions, Sýpka, Vltavín. Ještě do loňského roku k nim patřilo i pražské Dorotheum. To se však pro klesající objem prodaných děl rozhodlo ukončit pořádání aukcí v České republice.

Akceptovanými kritérii pro hodnocení úspěšnosti té které aukční síně a aukce je výše celkového obrátu, celkový nárůst cen a procenta úspěchů prodeje. Průměrně se v České republice na aukcích s uměním prodá 50 % z nabízených

Sotheby's, Contemporary Art Evening sale, říjen 2019

Foto: archiv Sotheby's

10 nejdražších obrazů prodaných na aukcích

Autor	Název díla	Cena v Kč	Rok	Aukční síň
1. Oskar Kokoschka	Praha - Pohled z křížovnického kláštera	78 500 000	2019	Adolf Loos Apartment and Gallery
2. František Kupka	Plochy příčné II	78 000 000	2019	Galerie Kodl
3. František Kupka	Série C I. (Protihodnoty)	62 000 000	2016	Adolf Loos Apartment and Gallery
4. František Kupka	Tvar modré	57 422 500	2012	Adolf Loos Apartment and Gallery
5. Mikuláš Medek	Akce I (Vajíčko)	57 040 000	2019	Arthouse Hejtmánek
6. Oskar Kokoschka	Praha (Pohled z ateliéru na Petřín)	52 080 000	2017	Arthouse Hejtmánek
7. Oskar Kokoschka	Žáby	37 700 000	2016	Adolf Loos Apartment and Gallery
8. Josef Šíma	ML	36 180 000	2018	1. Art Consulting
9. Toyen	Šero v pralese	36 000 000	2017	Galerie Kodl
10. Toyen	Ráj černochoů	31 680 000	2019	Galerie Kodl

↓ Mark Rothko Sotheby's Contemporary Art Evening Auction, listopad 2019

Foto: archiv Sotheby's

položek. O výrazném úspěchu se hovoří, pokud je toto číslo vyšší než 80 %. Ti nejlepší vykazují ještě vyšší čísla. Již po řadu let vykazuje trvale nejvyšší obrat, celkový nárůst cen i procento úspěšných prodejů Galerie Kodl. Úspěšnost je dále ovlivněna i tím, jakým způsobem se aukční síň či galerie o nakoupené obrazy před dražbou stará, jak je restauruje a jak je prezentuje potenciálním zákazníkům. Důležité je i to, s jak renomovanými znalci aukční síň spolupracuje a jak kvalitně je dílo v katalogu popsáno. Takovým postojem si získává aukční síň důvěru a zájem klientů, což se pak projevuje právě na pořádaných akcích ve zvýšeném zájmu o koupi nabízených děl.

Umělecká díla můžete zakoupit i na internetu či na internetových aukcích, kterých v posledních letech též přibýlo, či se etablovaly. Pořádají aukce i mnohokrát do roka a to s velkým počtem položek. Mnohdy nabízejí ale díla menší kvality, které by do sálových aukcí byly jen stěží zařazeny. Přesto i tato díla se prodávají a své kupce si nacházejí. U některých patří k charakteristickým rysům poměrně nízká vyvolávací cena, která se však u děl kvalitních několikanásobně zvýší. Tato cena tak mnohdy způsobuje, že o dílo se svede boj mezi mnoha zájemci, které nízká cena k účasti přiláká. Některé společnosti pořádají i „kombinované aukce“, když první etapa je aukce internetová a druhá sálová. K takovým patří například Vltavín či Dolmen.

Důkladná informovanost a neustálé sledování trhu s uměním jsou pro sběratele i investory nezbytností. Celkový přehled usnadňuje orientaci i utváření názoru nejen na umělecká díla samotná či jejich autory, ale také na kvalitu a úspěšnost těch, kteří díla prodávají. Možností, kde dohledat relevantní a především seriózní a nezávislé informace o dění na aukčním trhu, není v České republice mnoho. Zdá se to trochu nepochopitelné, když zájem o investice do umění stoupá. Kde mají investoři hledat potřebné a pravdivé informace? Nenaleznete je ani v ekonomických týdenících, denících či na takto orientovaných webech. Některé informace je možno najít na webových stránkách aukčních síní. Tyto informace je třeba někdy brát s rezervou, protože představují zájem svou síň prezentovat mnohdy v lepším světle, než je realita. Takže na webových stránkách galerie a aukční síně Adolf Loos Apartment and Gallery se můžeme dočíst: „Jsme dlouhodobě nejúspěšnější aukční síň v České republice.“ Takové tvrzení je zjevně nepravdivé, neboť konkrétní čísla a další relevantní fakta toto hodnocení, jež si na sebe galerie sama vypracovala, nepotvrzují.

Umění je tzv. alternativní investicí, která má své vlastní specifické vlastnosti. Ve světě se vývojem trhu s uměním zabývá řada globálních indexů a studií. I u nás je snaha jeho vývoj měřit a vyhodnocovat. Významný podíl na popisu českého trhu má zejména online databáze Artplus.cz, která shromažďuje data výsledků aukcí umění ale i starozitností a dalších sběratelských předmětů. Věnuje se také pravidelnému sestavování indexu Art+, jehož výsledky jsou každoročně publikovány v tištěné Ročence Art+, poskytující též přehled o českých aukčních síních a jejich výsledcích v uplynulém roce. Tento index je primárně určen právě těm zájemcům o trh s uměním, kteří na umění pohlížejí jako na jeden z možností pro investování. A tato data pak také využívají i ostatní média. Dle mého názoru je ale politováníhodné, že Ročenka za rok 2018 již neobsahovala žádný žebříček či hodnocení aukčních síní a bohužel se patrně tato situace bude opakovat i letos.

Žebříčky podle obratu za roky 2014 – 2019

zpracovano podle ročenek Art+ a www.artplus.cz
bez provizi

2014

Adolf Loos Apartment and Gallery	41 440 019 Kč
Arthouse Hejtmánek	59 040 000 Kč
1 Art Consulting	120 330 000 Kč
European Arts	130 740 000 Kč
Galerie KODL	185 250 000 Kč

2015

Adolf Loos Apartment and Gallery	19 930 019 Kč
Arthouse Hejtmánek	37 620 000 Kč
1 Art Consulting	91 300 000 Kč
European Arts	182 860 000 Kč
Galerie KODL	268 600 000 Kč

2016

Adolf Loos Apartment and Gallery	200 780 000 Kč
Arthouse Hejtmánek	108 590 000 Kč
1 Art Consulting	79 220 000 Kč
European Art	241 810 000 Kč
Galerie KODL	313 150 000 Kč

2017

Adolf Loos Apartment and Gallery	28 369 019 Kč
Arthouse Hejtmánek	117 485 000 Kč
1 Art Consulting	115 678 000 Kč
European Arts	256 476 000 Kč
Galerie KODL	375 437 000 Kč

2018

Adolf Loos Apartment and Gallery	106 961 000 Kč
Arthouse Hejtmánek	67 086 500 Kč
1 Art Consulting	122 140 000 Kč
European Arts	155 434 750 Kč
Galerie KODL	348 342 000 Kč

2019

Adolf Loos Apartment and Gallery	
- 1.pol. (údaje za celý rok aukční síň neuvádí)	51 784 000 Kč
Arthouse Hejtmánek	105 633 000 Kč
1 Art Consulting	144 313 000 Kč
European Arts	99 554 500 Kč
Galerie KODL	530 707 000 Kč